

Zpráva o moratoriích splátek úvěrů a dalších úlevách v souvislosti s pandemií COVID-19 ———— k 31. 12. 2020

Česká národní banka — Zpráva o moratoriích splátek úvěrů a dalších úlevách v souvislosti s pandemií COVID-19 — k 31. 12. 2020

V souvislosti s pandemií COVID-19 umožnila již v březnu 2020 řada úvěrových institucí odklad splátek klientům, u nichž došlo k dočasnému výpadku příjmů v důsledku výskytu koronavirové nákazy nebo souvisejících preventivních opatření. V průběhu dubna pak bylo Parlamentem ČR schváleno zákonné úvěrové moratorium (zákon č. 177/2020 Sb., o některých opatřeních v oblasti splácení úvěrů v souvislosti s pandemií COVID-19). O zákonné moratorium mohli klienti úvěrových institucí žádat do 30. 9. 2020, přičemž odklad splátek byl umožněn do 31. 10. 2020.

Pro účely výkonu dohledu zavedla ČNB mimořádný reporting pro úvěrové instituce, jehož cílem bylo sledovat detailně data o odkladech splátek. ČNB tato data (bez dalších zásahů a úprav) pravidelně zveřejňovala v agregované podobě, a to až k datu 30. 10. 2020. V návaznosti na ukončení odkladů dle zákonného moratoria uveřejňuje ČNB tuto závěrečnou zprávu o moratoriích splátek úvěrů a dalších úlevách na základě informací k 31. 12. 2020.

SOUHRN

Podíl objemu schválených žádostí o odklad z titulu COVID-19 za rok 2020 na celkovém portfoliu¹

Podíl objemu schválených žádostí o odklad (Covid-19, bez zahraničních moratorií) na celkovém portfoliu; celkem	Sektor domácností				Sektor nefinančních podniků			Celkem
	Celkem domácností	Úvěry zajištěné rezidenční nemovitostí	Spotřebitelské úvěry	Domácnosti ostatní	Celkem	SME	Ostatní	
Podíl (v %)	13,37%	12,03%	23,27%	8,58%	15,32%	18,74%	13,62%	14,17%
Objem schválených žádostí celkem (v mld. Kč, k 31.12.2020)	254,35	181,09	62,23	11,03	200,32	81,48	118,84	454,68
Objem úvěrového portfolia (v mld. Kč, k 30.11.2020)	1 902,04	1 505,94	267,48	128,62	1 307,55	434,72	872,83	3 209,59

Podíl objemu úvěrů a pohledávek s odkladem z titulu COVID-19 k 31. 12. 2020 na celkovém portfoliu²

Podíl objemu aktuální výše pohledávek se schváleným odkladem (Covid-19, bez zahraničních moratorií) na celkovém portfoliu; celkem	Sektor domácností				Sektor nefinančních podniků			Celkem
	Celkem domácností	Úvěry zajištěné rezidenční nemovitostí	Spotřebitelské úvěry	Domácnosti ostatní	Celkem	SME	Ostatní	
Podíl (v %)	10,98%	10,22%	17,32%	6,65%	12,84%	17,02%	10,76%	11,74%
Výše pohledávek (v mld. Kč, k 31.12.2020)	208,83	153,94	46,34	8,55	167,92	73,98	93,95	376,76
Objem úvěrového portfolia (v mld. Kč, k 30.11.2020)	1 902,04	1 505,94	267,48	128,62	1 307,55	434,72	872,83	3 209,59

STAV ÚVĚRŮ A POHLEDÁVEK S ODKLADEM SPLÁTEK Z TITULU COVID-19 POSKYTNUTÝM DO 30. 9. 2020 (TJ. ODKLADY SPLÁTEK PODLE VLÁDNÍHO MORATORIA A OBDOBNÝCH PROGRAMŮ ÚVĚROVÝCH INSTITUCÍ)

Níže uvedené grafy zobrazují k 31. 12. 2020 stav úvěrů s odklady splátek, které byly poskytnuty v období zákonného moratoria i které poskytly instituce do 30. 9. 2020 na základě svých vlastních programů, popř. na základě moratorií vyhlášených v zahraničí. Objem těchto úvěrů k 30. 9. 2020 je tak rozčleněn podle jejich aktuálního stavu do následujících kategorií:

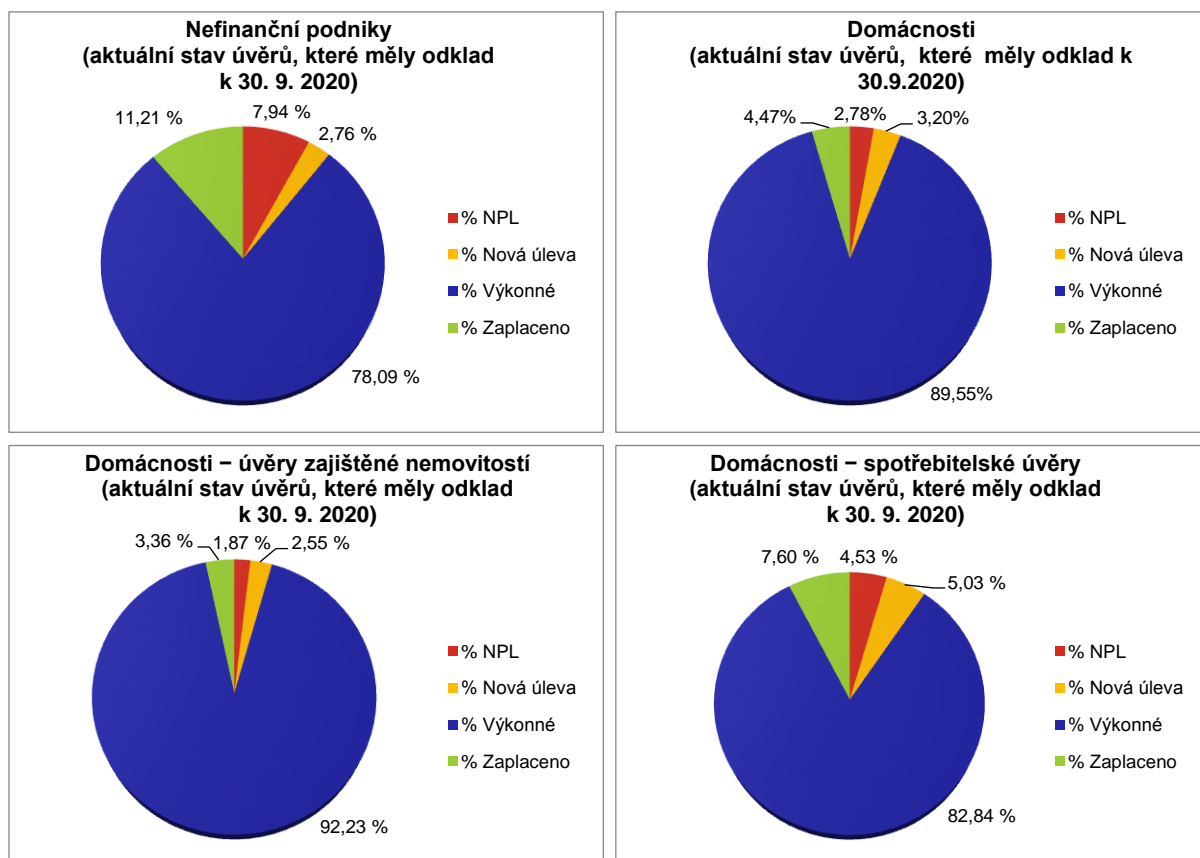
- (i) úvěry, u nichž byla poskytnuta další úleva, popř. obdobné opatření; v grafu jako „% Nová úleva“,
- (ii) úvěry, které byly zařazeny mezi nevýkonné expozice; v grafu jako „% NPL“,

¹ Objem schválených žádostí celkem zahrnuje žádosti o moratoria a další odklady v ČR schválené do 30. 9. 2020 a objem úlev a obdobných opatření schválených po 1. 10. 2020 u tuzemských úvěrových institucí. Objem schválených žádostí o moratoria a další odklady v ČR poskytnuté do 30. 9. 2020 je snížen o opakované žádosti o úlevy a obdobná opatření, které byly stejným klientům schválené po 1. 10. 2020. Pobočky bank z EU působící v ČR tyto informace nezasílají. Objem úvěrového portfolia vychází z dohledových finančních výkazů FINREP k 30. 11. 2020, které zahrnují i expozice zahraničních poboček českých bank. Expozice poboček bank z EU působících v ČR byly ze zpracování vyloučeny.

² Objem úvěrů a pohledávek s odkladem z důvodu COVID-19 zahrnuje odklady dle vládního moratoria, další odklady souvisejících s pandemií COVID-19 v ČR a všechny úlevy a obdobná opatření poskytnutá v souvislosti s pandemií COVID-19 po 1. 10. 2020. Pobočky bank z EU působící v ČR informace o poskytnutých odkladech nezasílají. Objem úvěrového portfolia vychází z dohledových finančních výkazů FINREP k 30. 11. 2020, které zahrnují i expozice zahraničních poboček českých bank. Expozice poboček bank z EU působících v ČR byly ze zpracování vyloučeny.

- (iii) úvěry, které jsou považovány za výkonné expozice (převážná část těchto úvěrů a pohledávek je řádně splácena), v grafu jako „% Výkonné“ a
- (iv) na zbývající část, která zahrnuje především zaplacenou část úvěrů od 1. 10. 2020 do konce kalendářního roku (ale rovněž např. zaúčtované naběhlé úroky nebo poplatky); v grafu jako „% Zaplaceno“.

Z údajů dostupných k 31. 12. 2020 vyplývá, že objem úvěrů převedených mezi nevýkonné úvěry a pohledávky a rovněž objem úvěrů a pohledávek, u nichž byla poskytnuta další úleva, je relativně nízký.

Detailní informace jsou k dispozici v [souboru](#), který je dostupný na webu ČNB v sekci [Dohled a regulace / Souhrnné informace o finančním sektoru / Statistika odkladů splátek a úvěrů v programech COVID](#).

VÝVOJ ODKLADŮ A DALŠÍCH ÚLEV POSKYTNUTÝCH V SOUVISLOSTI S PANDEMIÍ COVID-19³

Úvěrové instituce v souvislosti s pokračující pandemií COVID-19 a na ní navazujícími omezeními poskytují klientům odklady splátek a další úlevy (např. snížení výše splátek) i po 1. 10. 2020.

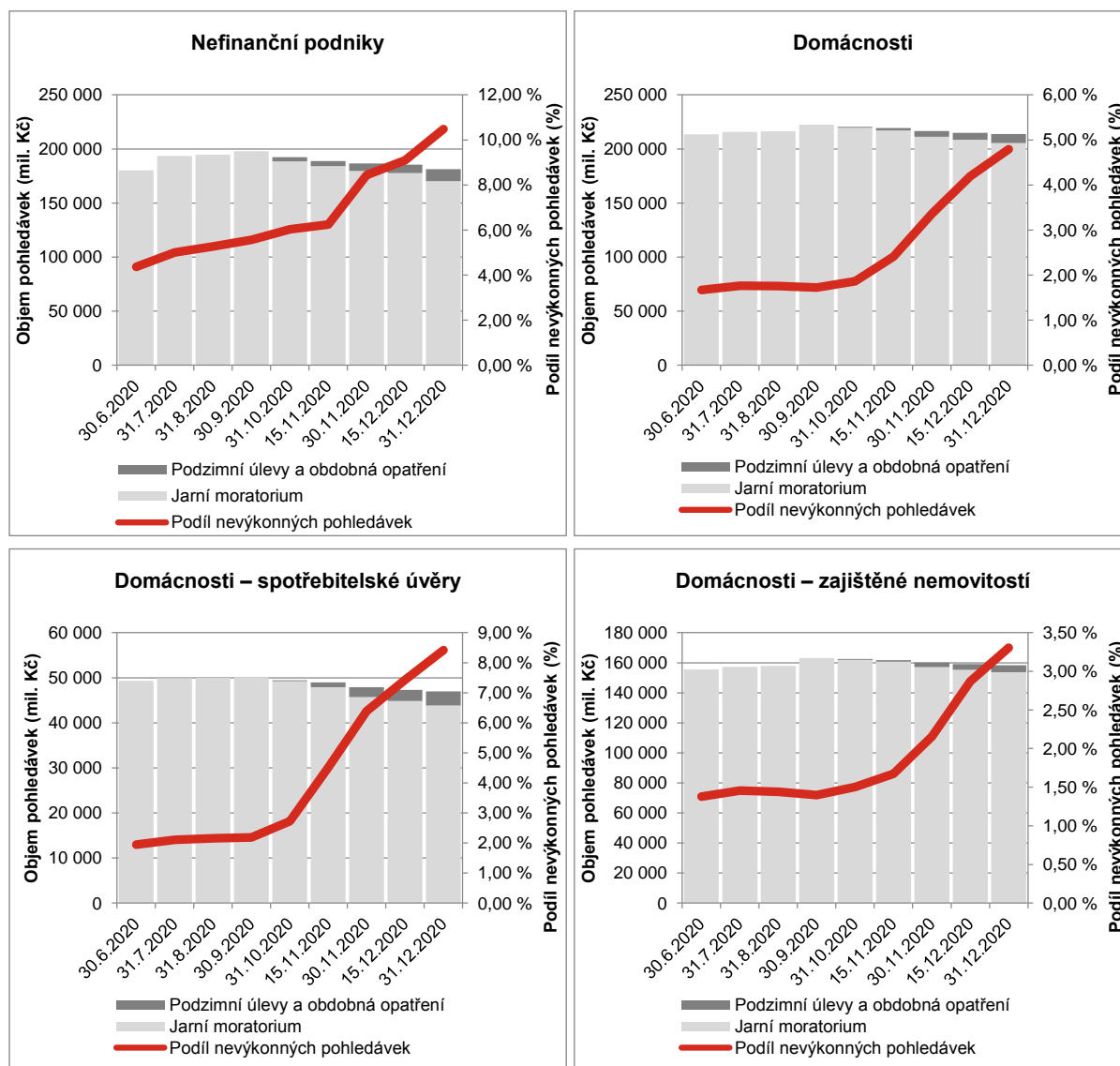
Odklad splátek úvěru je nyní možné dojednat s úvěrovými institucemi individuálně, standardní regulační rámec takovýto postup umožňuje. Úvěrové instituce i nebankovní poskytovatelé úvěrů ostatně deklarovaly, že budou na individuální bázi umožňovat odklad splátek klientů, kteří se do finančních problémů dostali kvůli protiepidemickým opatřením, a také tak po 31. 10. 2020 postupují. Úvěrové instituce mohou na základě vyhodnocení potřeb a situace klienta poskytnout nejen odklad splátek, ale i jiné změny v podmínkách úvěrů, např. snížit výši splátek. Úvěrové instituce při tom mají povinnost v rámci vyhodnocování žádostí klientů o poskytnutí odkladu splátek či

³ Jedná se o odklady v moratoriu a další odklady poskytnuté do 30. 9. 2020 a rovněž úlevy a další opatření poskytnutá úvěrovými institucemi po 1. 10. 2020.

jinou změnu podmínek úvěru brát v úvahu zájmy klientů a postupovat plně v souladu s požadavky na ochranu spotřebitele.

Níže uvedené grafy zobrazují vývoj portfolia úvěrů, u nichž byly úvěrovými institucemi poskytnuty odklady, úlevy a další obdobná opatření v souvislosti s pandemií COVID-19, přičemž odklady a úlevy poskytnuté po 1. 10. 2020 jsou ve sloupcích označeny tmavší barvou. Jak vyplývá z dostupných údajů, je objem úvěrů s úlevou, popř. s obdobným opatřením, poskytnutých po 1. 10. 2020 prozatím velice nízký.

U některých úvěrů s odklady a dalšími úlevami již došlo k přefázení mezi nevykonné expozice, nicméně ekonomické problémy dlužníků v souvislosti s pandemií COVID-19 se mohou do podílu nevykonných expozic promítat pozvolna. Je však nutno upozornit, že významným faktorem, který vyvolává nárůst relativního podílu nevykonných úvěrů na úvěrech s odklady a dalšími úlevami, je splácení úvěrů bonitními klienty, a tedy klesající základna pro stanovení podílu.

*Podíly nevykonných expozic v grafech se vztahují pouze k úvěrům, kde byl poskytnut odklad splátek, či další úleva po 1. 10. 2020 (viz text výše), nikoli k celému úvěrovému portfoliu.

ZÁVĚR

ČNB finanční a kapitálovou situaci úvěrových institucí a kvalitu úvěrových portfolií průběžně monitoruje, provádí pravidelnou analýzu vývoje rizikových ukazatelů a vyhodnocuje celkovou odolnost jednotlivých úvěrových institucí a stabilitu finančního sektoru jako celku.

V souvislosti se zhoršenou ekonomickou situací a zhoršenou bonitou klientů, zejména z nejvíce zasažených odvětví, tvoří úvěrové instituce ve zvýšené míře opravné položky. Celkové dopady koronavirové krize na úvěrová portfolia úvěrových institucí se však plně projeví až v průběhu roku 2021. Tuzemské úvěrové instituce jsou aktuálně dostatečně kapitálově vybaveny tak, aby byly schopny absorbovat zvýšené náklady na znehodnocení úvěrů, a není tedy ohrožena stabilita tuzemského sektoru úvěrových institucí.

Úvěrové instituce jsou nadále individuálně schopny poskytovat odklady a další úlevy na základě vyhodnocení situace klienta související s koronavirovou krizí, a to v souladu se standardním regulatorním rámcem. Podle názoru ČNB tento postup umožňuje pokrýt jak potřeby klientů, tak zároveň poskytuje věrný obraz dopadu koronavirové pandemie na finanční kondici sektoru úvěrových institucí.